

Smient slachtoffer van populatie-populisme!

door Paul Rijken, lid Provinciale Staten Zuid-Holland

Deze week kregen Statenleden in Zuid-Holland duizenden e-mailberichten met telkens één-en-dezelfde oproep “Laat de smient niet schieten!” Als eerste wil ik daarover gezegd hebben, dat “het schieten met hagel op onze digitale postduiven” voor de meeste Statenleden niet de beste manier is om hen voor je standpunt te winnen. Ten tweede wil ik mijn teleurstelling uitspreken, dat dit mailbombardement zijn oorsprong vindt in gebrekkige en onjuiste informatie. Hoogtijd dus om dit stukje ‘populatie populisme’ recht te zetten.

Fake news

In de motivering onder het “Laat de smient niet schieten” is te lezen dat de aantallen smienten achteruit gaan én het voorgenomen afschot van maximaal 6.5000 smienten brengt de toekomst van de smientenpopulatie nog verder in gevaar. Ja, het aantal smienten neemt af. Nee, de populatie word niet in gevaar gebracht.

Het CDA betreurt dat de Natuur- en Milieufederatie en de aangesloten natuurorganisaties zich hebben laten verleiden tot populisme en het verspreiden van ‘fake news’. We spreken hier niet over jonge overenthousiaste organisaties die je enige rebelse trekken niet kan verwijten. We spreken hier over volwassen organisaties die helaas de verantwoordelijkheid om hun leden en het bredere publiek juist te informeren hebben laten liggen.

De feiten

Op de site van de Vogelbescherming is te lezen dat de smient een in Nederland talrijk voorkomende soort is. In de jaren zeventig en tachtig is het aantal smienten sterk toegenomen. In de jaren negentig zijn de aantallen gestabiliseerd. Van de circa één miljoen trekkende smienten overwinteren 400 tot 450 duizend smienten in Nederland, waarvan ruim 100 duizend in Zuid-Holland. Dat de laatste jaren het aantal overwinterende smienten met circa 5% is gedaald weidt de Vogelbescherming aan de zachtere winters, waardoor mogelijk meer smienten noordelijk overwinteren. Via de link naar BirdLife International vind je, dat de smient ver buiten de lijst met bedreigde dieren valt en vanwege de ‘extremely large population’ in de categorie ‘least concern’ valt; de categorie voor ‘widespread and abundant species’.

Je kan en mag van mening verschillen of het schieten van dieren een gewenste beheermaatregel is. Ook kan en mag je van mening verschillen over hoeveel smienten geschoten mogen worden om de populatieomvang en schade in toom te houden. Waar je – met de beste wil van de wereld – niet van mening over kan verschillen is dat de smientenpopulatie in gevaar is. Helaas roept de Nederlandse classificatie ‘matig ongunstige staat van instandhouding’ verwarring op. Echter, de betrokken natuurorganisaties weten héél goed dat dit niet betekent dat de smientenpopulatie wordt bedreigd. Het CDA vindt dat van deze organisaties verwacht mag worden, dat zij haar leden en sympathisanten zorgvuldig voorlicht, juist als gevoelige beslissingen genomen moeten worden over het beheer van populaties.

Populatiebeheer

Populaties zijn niet stabiel. Populaties die groeien, groeien eerst langzaam en dan steeds sneller (exponentiële groeicurve). De populatie smienten is – net als de populatie ganzen – in de jaren zeventig en tachtig sterk toegenomen, zoals op de site van de Vogelbescherming vermeld. Het CDA is van mening, dat we moeten voorkomen dat we in dezelfde situatie terecht komen als met ganzen. Die populatie is zo groot geworden dat het met de inzet van alle mogelijke maatregelen nog maar nauwelijks lukt de populatiegroei te stoppen. Zelfs met de draconische maatregel van het bijeendrijven en massaal vergassen van ganzen.

Het CDA maakt zich daarom sterk voor tijdig populatiebeheer, zodat voorkomen kan worden dat we in het steile deel van de groeicurve terecht komen en dit soort ‘paardenmiddelen’ in moeten zetten. Het aantal dieren dat via ‘verjaging met ondersteunend afschot’ zoals dat heet uit de populatie wordt genomen, is daarbij niet alleen afhankelijk van het klimaat, maar ook van de plaatsen waar de smienten hun eten zoeken. Hoe strenger de winter in het noorden, hoe verder de smienten naar het zuiden trekken. Bij een strenge winter in Scandinavië strijken de smienten neer in Nederland. Bij een strenge winter in Nederland trekken de smienten verder door naar Frankrijk. En wat betreft de plaats: we hebben in Nederland gebieden ingericht voor natuur en gebieden ingericht voor de landbouw. Dat brengt ons bij de volgende vraag.

Beheren of compenseren?

Verschillende natuurorganisaties en politieke partijen als PvdA, GroenLinks en Partij voor de Dieren stellen in deze discussie voor dat de landbouwer de smient (en de gans) in de landbouwgebieden maar met rust moet laten en gecompenseerd moet worden voor de schade. Niet door de natuurorganisaties, maar door de provincie (dus door alle inwoners). Die schade bestaat uit vraat, verontreiniging met mest en verslemping (verdichting) van de bodem. De individuele schades kunnen oplopen tot duizenden en soms tienduizenden euro's.

Het CDA vindt dat toch een beetje gek. Als we die vraag nu eens omdraaien. Stel dat de boeren de natuurorganisaties voorstellen om een eventueel mestoverschot in het natuurgebied te mogen laten lopen met daarbij de vermelding dat de provincie - dus de inwoner van Zuid-Holland - de eventuele schade maar moet vergoeden. Ik denk dat de politicus die voorstelt dat verzoek te steunen zich de volgende periode kandidaat mag stellen voor de cliëntenraad van de plaatselijke GGZ-instelling.

Wij staan als CDA voor natuur, een gezonde populatie en een eerlijke boterham. Ons zijn de gans, smient, de muis en de mier even lief. Echter, als de ganzen, smienten, muizen en mieren ongebreideld groeien, worden op den duur onze voorraadkamers leeggegeten en raken onze tafels en bodems bedekt met uitwerpselen. Wie zou dat thuis laten gebeuren tegen een schadevergoeding? En als het antwoord daarop ‘niemand’ is, waarom vraagt men dat dan wel van de boeren?

Maximum of gemiddelde?

De Faunabeheereenheid (FBE) Zuid-Holland – waar ook de Natuur- en Milieufederatie, Dierenbescherming en Vogelbescherming in vertegenwoordigd zijn – hebben lang en zorgvuldig gesproken over het maximaal aantal smienten dat geschoten mag worden in het kader van schadebestrijding (verjagen met ondersteunend afschot) voordat zij met een gezamenlijk gedragen beheerplan naar de provincie zijn gekomen. Het aantal van 6.500 is daarbij bepaald als maximum, geen streefgetal of gemiddelde. Verschillende stemmen gingen op om het gemiddelde als maximum te stellen. Een gemiddeld als maximum stellen is natuurlijk een slecht idee, omdat afhankelijk van o.a. weersomstandigheden er meer dieren, schade en dus meer verjaging met ondersteunend afschot nodig is.

Van populatie-populisme naar polderoplossing

Uiteindelijk heeft al het populatie-populisme toch nog geleid tot een polderoplossing. De Faunabeheereenheid heeft aangegeven een maximum aantal van 5.000 smienten voor de winter 2017/2018 verantwoord te achten en dit voor de komende jaren te monitoren. Dit verzachtte de pijn voor de SP net voldoende om toch in te kunnen stemmen met het beheerplan smient.

Wat dit voor de Elfstedentocht gaat betekenen komend jaar, moet ik nog navragen bij de FBE. Maar laten we voor de natuurorganisaties de boeren en de SP hopen, dat de winters de komende jaren ofwel streng ofwel zacht zullen zijn!

.....
Dit artikel schreef Statenlid Paul Rijken op basis van zijn stemverklaring bij het Faunabeheerplan Smient Zuid-Holland 2017-2023, dat voorlag tijdens de vergadering van Provinciale Staten van 8 november jl.